

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség a Sörház-utczában 1. sz. a. az emeleten van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2-3.

Felelős szerkesztő:

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Hirdetési árak: egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések garmondsora 30 fillér.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor-

Husvét.

Dés, márcz. 31.

A magasztos hangulatot, mely a közelgő ünnepen elfogja a szívet, fokozza az évszak is, melylyel az összeesik. A tavaszi levegő nemcsak a külső természetet oldja föl a tél pánczéja alól, hanem az emberi kebelből is elűzi a szürke egykedvűséget. A természet megmozdul, ébred, visszafiatalodik. Az ember pedig ennek láttára és hatása alatt megpendül, úgy érzi, mintha egyszerre szárnyai nőttek volna s ujult erővel hordja tovább az élet keresztjét.

Mert hite és a Megváltó példája azt sugja neki, hogy a mi jó és nemes van benne, az nem vész el a porhüvelylyel, hanem itt marad magnak, hogy tökéletesbitse a jövőt. A természet örök élete a tavaszi megújulásban, az emberiség örökkévalósága az egymást fölváltó nemzedékek új hajtásaiban nyer kifejezést.

De mi lenne a haladásból, ha a vadonczot minden tavasszal újra kellene ojtanunk s utódaink folytatás helyett mindannyiszor a kezdetre volnának visszautalva? A föltámadás a természetben s az emberi társadalomban egyaránt a haladást és a tökéletesedést jelenti, mert ebben az van kifejezve, hogy az előd produkciója nincs elveszve az utódra nézve, s a folyamat se meg nem szakad, se vissza nem esik.

Ezek tudata buzdít és lelkesít, a míg testi erőnkkel rendelkezünk. Azután pedig vigasztalja azokat, a kik minket folytatnak, a kikben föltámadunk!

Ezek az érzések töltsek be szíveinket a közel ünnepek alatt. Ennek a felemelő gondolatnak tüze hevítse lelkünket, hogy az anyagi, köznap munká szürkésege elől kiemelkedve, igazi ünnepet üljünk.

Ragyogjanak e napon eszményeink tiszta

fényben s ez eszményeink diadaláért imádkozzék minden magyar.

Politikai téren: az egységes nemzeti állam kiépítése; társadalmi téren: a demokrata erkölcsök és az anyagi erők fejlesztése: ezek körvonalai jövőnknek, melynek reményei e tavasszal új csirába szöknek, melynek föltámadása iránt e husvét alatt új hit erősíti meg minden jó hazafi szívet.

E biztató kilátások között engedjünk helyet a hazafiság érzelmeinek ott, hol ez ünnepen vallásos hitünket ápolgatjuk. Bármelyik felekezeti templomába vezérel utunk, sohase feledjük, hogy a haza mindnyájunk legfőbb temploma, a hazaszeretet mindnyájunk közös vallása.

Csak e vallásban érhetett hazánk ezer évet s csak ez biztosíthatja messze jövőjét. Mert a magyart csak ez tömöríti s teszi erőssé, míg minden más vallás megosztja.

A történelmi társulat.

Dés, márczius 30.

A Szolnok-Dobokamegyei irodalmi, történelmi és ethnographiai társulat az alapszabályok VI. fej. 37. §. második bekezdése értelmében és a f. évi február hó 21-én megtartott rendes évzáró közgyűlés határozata alapján, a vármegyei közgazgatási bizottsági termében f. évi április hó 5-ik napján d. e. 10 órakor **rendkívüli közgyűlést** tart, melyre a társulat tagjai ezennel szabályszerű időben meghívotnak.

A közgyűlés tárgya: 1. Bárá Bornemissza Károly alapító tag indítványa a társulat gyűjtésének feloszlata iránt és ezzel kapcsolatban határozat hozatal a társulat megszüntetése tárgyában.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 41. §. h) pontja értelmében a fenti tárgyban másodikban egybehívott jelen közgyűlés a tagok számára tekintet nélkül határoz.

*

A józan útra sohse térünk
És késő bánat sohse bánt, —
Bármily keserves ébredésünk:
Legalább szépet álmodánk.

Csörgő Hugó.

Kata diadala.

— Izé, te Kata, hát fölme gyünk Pestre. Megvarratom azt a stráfos fekete selymet bluznak. Aztán majd odafönt bevásárlunk, ami még köll. Nahát csak ne mosolyogj olyan gúnyosan. Megyünk, ha mondom.

Kata rá se hederit az anyja szavára. Csak olvas tovább vörös kötésű könyvében. „Sarah grófnő” ép most ölti fel gyémántokkal kivarrt fehér selyem bál ruháját...

— Kata, Katoka, nézd, mekkora lyuk van a harisnyámban — szól a legifjabb csemete kárörvendő hangon. Két ujját beledugja a térdén levő szakadásba és huzza a harisnyát kétfelé.

— Vigyen az ördög — szól Kata és tovább olvassa Sarah grófnő elmékedését: negyvenkilenc kérője közül melyiket válassza.

— Anyám, úgy elvert a Mártonék Laczija, pedig nem is löktem be egészen az árokba. Csak ép hogy hozzáértem az ujjammal, jaj, jaj! — nagy bögs közt rohan be a második testvérke. Utána a harmadik, a negyedik...

— Micsoda asszony az a Mártonné. Na persze, nem ér rá a gyerekét nevelni. Csak pucocz, azon jár az esze. Láttad rajta azt a zöld derekat? Nagyon szép bő ujjai vannak. Majd olyat csináltatunk a delén ruhádra; jó?

Kata csak mosolyog gúnyosan.

— De hallgass már ide. Hisz fölme gyünk Pestre, na. Ami köll, az köll. A szerencse, az nem sült galamb. Meg köll fogni. Irtam a Feri bácsiéknak, majd meglásd, hogy örülnek. Tudtam én a

multkor, mit teszek, mikor felküldtem nekik azt a kosár almát. Hisz gondolok én veled folyton, Katókám...

— Hát persze, hogy gondol, anyám. Gondol, addig gondol, míg majd itt penészedek meg, ebben a rongy fészekben. Kiszthiant.

Fogta a könyvét és lement a kertbe.

Erőt vett rajta a keserűség. A huszonkét évet meghaladott csinos, közönséges lányok keserűsége.

Erős akaratu, önző, közönséges lány volt. Hisz tudják: az ordenaré anyagból való holmi rendesen erősebb is.

Fölugrott a hintára. Ott akart tovább olvasni. Nem birt.

Délelőtt látta azt a gazembert. Folyton az járt az eszében. Magas, angol kocsijáról olyan nevetve, leereszkedően köszönt le neki, mintha parasztlány lenne. Csak ép hogy hozzáért a kalapjához.

Fogta a könyvet, ellökte messzire magától. Lefeküdt a fűbe.

Hát lehetséges az, hogy neki itt kelljen megvénülni, megcsunyulni ebben a csöpp fészekben? Hát lehetséges az, hogy ezen a nagy, nagy világon ő egyedül csak önmagára van utalva? Ki törődik vele?

Tán az anyja, aki folyton a fátumot emlegeti és azt mondja: mindenki ráakad arra, akit neki teremtetett az Uristen... Tán az apja: aki azt mondja: itt a pénzed. Ennyit tudok adni, többet nem. A többi a ti dolgotok. Végezzétek el az anyáddal.

Ó igen, voltak neki is illúziói. Tizenhét éves koráig minden lány azt hiszi, övé a világ. Ha a Szaharában él, ott is csak rátalál majd az a gazdag, csinos és szerelmes „mesebeli herceg”. Tudja, hogy eljön. Várja türelmetlenül...

De az csak nem jön, nem jön. Elfogja a félelem. Kikezd füvel-fával. Dobálja a mosolyát jobbra, balra. Nézi magát a tükörben és mondogatja: de hisz az nem lehet! Ugy-e, az nem lehet,

TÁRCZA.

Mi.*

Vagyunk néhányan balga ifjak,
Kik megjavulni nem fogunk,
Kik télen a tavaszt keressük
És szerelemtől álmodunk.
Építünk várat holdsugárból,
S lakásunk — hónapos szoba,
Egész világot boldogítjuk,
Míg a mi sorsunk mostoha.

Félszeg titánok, nagyzó törpék,
Megostromoljuk az eget,
A vágyaink is ott lebegnek,
A hol a kőszu fellegek.
Az égiekkel szembe szállnánk,
S szélmalomokkal vivünk csatát,
Eget-törő erőnk megőrlik
Robotba fojtott éjszakák.

És glóriát fonunk dalokból
Egy-egy imádott lány köré,
A lelkünk szízi tisztasága,
A jobbik énünk az övé.
Mosolyuk: hajnalhasadásunk,
Szemük: éjünknek csillaga
S mi másnak koldus alamizsna:
Nekünk a boldogság maga...

... Rajongó álmok álmodói
Bolygunk egy éltén végig így,
És mi vagyunk a boldogok, mert
Csupán a valóság iriggy.

* Mutatvány szerző újonnan megjelent verskötetéből.

de annyit ma is kijelenthetünk, hogy minden localis érzés ellenére is azt tartjuk, hogy a jobb rész győz, ha a felosztási indítvány határozattá emelkedik, mert nincs értelme föntartani nagyszámu egyleteink sorában egygyel többet, a melyik elvesztette feladatai és céljai beváltásának leghathatósabb eszközeit: a szakorók közremunkálását és a nagy közönség érdeklődését!...

HIREK.

— **Bizottsági ülés.** Szolnok-Dobokavármegye közigazgatási-bizottsága folyó évi április hó 9-én tartja meg d. e. 10 órakor rendes havi ülését gróf Bethlen Pál főispán elnökle alatt.

— **Főúri esküvő.** Nagybarcsai Barcsay Tamás vármegyénekbeli nagybirtokos szombaton tartotta esküvőjét Bonczhidán Bánffy Katalin grófnővel, Bánffy György gróf, titkos tanácsos, főajtónálló leányával. A polgári esküvőt Dózsa Endre alispán, az egyházi szertartást Bíró Béla kolozsvári kanonok, pápai prelátus végezte. Násznagyok voltak: Berthold Rikárd gróf, Barcsay Domokos, Wesselényi Miklós báró, Kemény Ákos báró. A kastélyban a grófi uradalmakból számos küldöttség tisztegett. A fővárosból és Bécsből számtalan üdvözlő távirat érkezett, a többi közt az udvari körökből és Tisza István gróf miniszterelnöktől is. Szűk családi körben tartották meg az esküvőt és a lakomán csupán két pohárköszöntő hangzott el: Barcsay Domokos bensőséges, őszinte érzéstől áthatott, szép szavakban Bánffy György grófot, az örömapát köszöntötte fel, Dózsa Endre alispán költői lendületű, megragadó beszédében az új párt élte. A közel-távolból a tisztelők nagyszámu serege kívánt boldogságot az új párnak.

— **Fölvétel a katonai akadémiákba.** A honvédelmi miniszter, arra való tekintettel, hogy a közönség nagy része a közös hadseregbeli katonai akadémiákba való belépés módjáról, az akadémiák tantervéről és oktatási rendszeréről nincs tájékozva, most a pályázók részére tájékoztatót adott ki. E helyen különösen jegyezzük meg, hogy a kincstári és állami alapítványi, nemkülömben fizetési helyekre a pályázat f. évi május 15-ig, a májusi alapítványi helyekre ellenben f. évi április 30-ig nyújtandók be a megjelölt hivatalos fórumoknál a kérvények.

Most, hogy nagyszámu magyar alapítványi helyek törvényhozási biztosítása után lehetővé tétetett azon régi óhaj megvalósítása, miszerint a magyar tisztképzés nagyobb arányai mellett, a közös hadsereg nevelőintézeteiben magyar honos

ifjak nagyobb arányu felvételével és állami alapítványi helyek létesítésével, szegényebb sorsu ifjak számára is megnyíljk a katonatiszti pálya, sőt pekövetkezzék, hogy a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátása érdekében a kellő számu magyar tiszt meg legyen a közös hadseregben, — mi sem győzzük elég melegen ajánlani megfontolásra a magyar társadalomnak ezt a kedvező alkalmat.

A honvédelmi miniszter egyszersmind a magyar ifjusághoz ezt a fölhívást intézi:

Mindnyájunk hő óhaja, hogy a magyar katonák magyar tisztek által képeztesse ki s azok által vezettesse a harcra. E hő óhaját most teljesülhet, mert a közös hadsereg nevelőintézeteiben magyar honos ifjaknak annyi hely van biztosítva, a mennyi a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátására szükséges; a nagyszámu magyar állami alapítványi helyek pedig a szegényebb sorsu ifjak számára is megnyitják a katonai intézeteket. De hogy tényleg meg legyen a kellő számu magyar tiszt a közös hadseregben, ahhoz a társadalomnak s különösen a magyar ifjuságnak támogatása is szükséges. Hozzátok fordulok tehát, magyar ifjak, lépjétek rá e tágas utra, melyet számotokra építettünk, hogy a közös hadsereg tisztikarába bejuthassatok, foglaljátok el a számotokra föntartott helyeket, vigyétek be a hadseregbe magyar hazafiságtokat, — nem ellenzi azt senki — egyesítsétek azt a magyar nemzet hagyományos Király és Dinasztia hűségével s legyetek szeretett hazánknak és a monarchiának erős védői s koronás királyunk hű katonái.

A tájékoztató azután ismerteti a katonai akadémiákat, a Terézia katonai akadémiát Bécs-újhelyen, a műszaki katonai akadémiát a Bécs melletti Mödlingben (ez a kettő három évfolyamos) és a haditengerészeti akadémiát Fiumében (ez négy évfolyamos) és behatóan elmondja a felvétel módozatait.

A „Tájékoztató“ díjmentesen a m. kir. honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál szerezhető be, azonban úgy a polgármesteri, mint főszoigabírói hivatalok, nemkülömben a helyi és szamosújvári középiskolák igazgatóságai az érdeklődő szülőknek ez irányban a tájékoztató nyomán részletes felvilágosítást készséggel nyújtanak.

— **Csernátóni Gyula dr. üdvözlése.** Csernátóni Gyula dr. Beszterce-Naszód vármegye királyi tanfelügyelőjét kir. tanácsossá történt kinevezése alkalmából az E. M. K. E. igazgató-választmánya az alábbi átirattal üdvözlölte:

Igazgató-választmányunk folyó hó 12-én tartott ülése 1. jegyzőkönyvi szám alatt örömmel értesült a legmagasabb királyi kitüntetésről, melyben Nagyságod a tanügy és közélet terén kifejtett munkásságáért részesült. Ugy is, mint Emkejegyzőnkkel s úgy is, mint a népnevelésügynek épen az erdélyi részben kipróbált bajnokával szem-

ben megragadjuk az alkalmat, hogy az igazgató-választmány legőszintébb üdvözlését tolmácsoljuk e legmagasabb kitüntetés fölött, kívánván, hogy a gondviselő isten segédelmével a Felség kegye és a közbizalom megnyilatkozása is terhes munkája közepette adjon erőt Nagyságodnak amaz emberies és hazafias törekvéseihez, melyeket több, mint két évtized óta immár gyönyörködve szemlélünk s mely működéshez méltán csatlakoznak irodalmi sikerei is.

Egyesületünket pedig tartsa meg továbbra is amaz odaadó támogatásában és szolgálataiban, melylyel kezdettől viselkedni sziveskedik s melyért a köszönet és hála őszinte megnyilatkozása: az igazgató-választmány ezen örömkifejezése és üdvözlése is. Kolozsvárt, 1904. márczius 25. Gróf Beldi Ákos elnök. Sándor József t. alelnök-főtítkár.

— **Erdőégés.** Városunk határában a mult szombaton, márczius hó 26-án nagy tűz pusztított egyik erdőségben, mely, hogy nagyobb mérvet nem öltött, csakis az idejekorán megérkezett katonai segítségnek köszönhető. 26-án délben ugy 1 óra tájban jelentették a rendőrségen, hogy a „Végláb“ határrésznek „Égés“ nevű dűlőjében az erdő meggyuladt s hogy mintegy 4—5 holdnyi terület lángban áll. Azonnal kiment a helyszínére Ilosvay helyettes polgármester, Szarvadi gazdasági tanácsos és Stingly főkapitány s a rendőrség teljes számmal s nemsokára megérkezett a helybeli 21. honvédgyalogezred egy különítvénye Láng Gyula százados vezénylete alatt s hozzáfogtak a tűz lokalizálásához. Az erdőt borító száraz avaron gyorsan terjedt a tűz s a fiatal 5—6 éves cziheres gyorsan fogott tüzet, úgy, hogy rövid időn belül már mintegy 8 holdnyi terület állott lángban. Becsapott a tűz a dési közbirtokosság erdejébe is, de itt, mivel a fák sokkal nagyobbak, csak a száraz avar égett, de a fák nem fogtak tüzet. Mintegy 4 órai fáradságos küzdelem után sikerült a katonaságnak s az odagyúlt embereknek 1/6 óra tájban elfojtani a dühöngő elemet s megakadályozni a tűz tovaterjedését, mely az egész határrész értékes erdőségét veszélyeztette. A kár holdanként 100 koronára tehető s így az összes kár 800 korona, mely a várost terheli, mivel az erdő az ő tulajdonát képezi. A tűz okának megállapítása iránt a rendőri nyomozat megindult s annyit sikerült megállapítani, hogy a tűz az „Égés“ dűlőnek a kut felől eső részén tört ki, hol többen itattak a környéken szántó emberek közül, kiknek neveit már sikerült megtudni. A tüzet valószínűleg egy eldobott gyufa vagy szivárvég okozta, melytől a kiszáradt levélréteg a földön lobbort vetett s meggyújtotta a fiatal fákat. A leégett erdőt ezelőtt 6 évvel vágták le s így a kár aránylag ezért olyan csekély.

— **A szamosvölgyi vasút a kolozsvári gyermekmenhelynek.** A szamosvölgyi vasút f. hó 21-én

hogy mulnak csak mulnak a hetek, hónapok, az évek és én értem még mindig nem jön senki? Majd jön; majd, majd, majd...

És ha ilyenkor csakugyan eljön érte a férfi, hát akkor az ura, parancsolója lesz igazán. Formálhatja a gondolkozását, az érzését, a jellemét kénye-kedve szerint. Ha később jön, akkor már késő. Akkor már határozottak a vonások, az érzés, a gondolkodás. Akkor már társ csak a férfi, — de nem: minden. Közönséges lányokról beszélék.

Kata csak tépi a füvet...

Ha legalább még Pesten élhetne! Pesten, ahol csak az utcára kimenni is élvezet, mulatság. Tudják is azt azok a pesti lányok, milyen gyönyörűség az ő életük. Teli az utca sok, sok emberrel és szép, elegáns fiatal emberek minduntalan jönnek szembe. Nézik a lányokat és csinosnak lenni oly jó! Megfordulnak és bámulnak a szép lány után... Pesten, ahol van színház és társaság és ember sok, sok; ahol ott a vidámság, a gyönyör, az élet... És itt...

Egyszer van bál egy évben. Készülődik mindenki, tűzzel, hévvel. És szép a bálon, szép, ő Kata a legszebb. És a szolgabíró egész este vele van. Nem tágit az oldala mellől. Azt mondja, nem bánja, ha megsértődik is az egész falu, környék. Bort töltöget a poharába és beszél neki mindenféle közömbös dologról lágy, behizelgő, szerelem-ittas hangon. Kérdi: szeretett-e már valakit? A lány elpirul, fölnéz hozzá csillogó szemmel és a zene, a lassu, lassu csárdás, keze az ő kezében — terveket sző, a lány-fantázia óriás, gyönyörű, bolond terveit... Az anyja pedig büszkén, dicsőségtől ragyogó arccal ül ott és vigasztalja a többi pukkadozó, irigy, dühös asszonyt: ne féljenek, majd még szerencsét csinálnak az ő lányaik is.

És Kata másnap és harmadnap és negyednap lesi az ablakból a szolgabíró magas ülését, angol kocsiját.

A szolgabíró csak nem jön; kialuszsza a mámort. Nem bolond, eszébe se volt komolyan venni a dolgot.

És a büszke Kata kisasszony vereségén mulat az egész falu.

A lányok körötte sorra férjhez mennek gyári alkalmazottakhoz, patikáros fiához, doktorhoz, földbérőkhöz. De ő henczeg és gőgös s büszke, ő szerencsét akar csinálni, fölkerülni Pestre és majd meglássák...

Elmulik születése huszonkettedik évfordulója is, szívébe belopódzik a dacz, a düh és az elkeseredés. Gyűlöl mindenkit, nem szeret senkit és csak ki szeretné rántani, ki szeretné tépni a jövőendő időkből, türelmetlen kézzel, az ő szerencsését...

Kata itt van Pesten. Elérte, megérte kívánsága teljesülését. Egész, nagy használatlan temperamentuma most kitör és munkát kér. Már az uton elhatározta, hogy nem lesz „falusi lány“. Gyors szemmel, praktikus észszel, igazi életrevalósággal eltanulja majd hamar a városi lány modorát, viselkedését...

Ugy is van. Kata két séta után már beleélte magát a pesti hangulatba. Utánozza a mozdulatait, sőt a megjelenését is a „fess“ asszonyoknak, akik megtetszettek neki. Gondolhatják, az izlése kicsit — furcsa. Szereti a különösöt, a szembeszökőt, a rikitót. Türelmetlen, izgatott és érvényesülni akar gyorsan, gyorsan. Kipótolni mindazt, amit elmulasztott.

Gyöngye anyja megtesz mindent, a mit akar. Csudálattal nézi a lányát. Bemennek az üzletekbe és Kata csak olyat választ, a mi a „legdivatosabb“. Hosszú, bő kabátja, fodros szoknyája kielégíti. Fölcsapott kalapjáról hosszan csüng le a szalag. Nehogy elfogultnak lássék, merész, kihívó a modora; nevet folytat, aláhúzza a jókedvét és a rokonok félve, csudálkozva néznek rá.

Megismerkedik egy pár pesti lánnyal és azt mondja: ennyi az egész? Megfigyeli a legfel-tünőbbet, a legfessebbet köztük és annak a modorát utánozza ügyesen, erősen.

Évek során visszafojtott nagy, széles mulatni vágyódását elégíti ki. Este, reggel elmondja magának: itt vagyok Pesten.

Azt a kis falut már elfelejtette. Hogy neki egyszer oda vissza kell térnie: azt el se hiheti, arra nem is gondol.

Nem, ő nem megy el innét. Ez a tündérorság. És ő ebben akar élni; élvezni az életét. Sétálni megy nagy, széles, rejtőnő kalappal a fején, színházba járni, állandóan sok-sok ember közt élni.

El kell érnie célját. Majd meglátjátok, el fogja élni.

Rokonai jőrt rendeznek a tiszteletére. Meghivnak egy pár leányt, egy pár szolid, jóra való fiatalembert. A legszolidabbat, a legjóra valóbbat odaítélik Kata mellé...

Kata adja a pesti lányt. A hogy ő képzeletében a pesti lány ideálját megalkotta. Hangosan beszél, cigarettázik, franczia szavakat kever beszédjébe. Senki se mondja, senki se kéri, odaül a zongora mellé és egy német kuplét kezd énekelni. Senki sem tudja hol hallotta, kitől tanulta. Egy színésznőt utánoz, kiről tudja, hogy tetszik a férfiaknak. Azt mondja, tánczolai is tud úgy, mint az...

Minden tracscsot, pletykát tud és bátran beszél olyan emberekről, a kiket még soha sem látott. Nem érzi egész lényének a közönségességét. És boldog, olyan boldog...

A legszolidabb fiatalember a ház fiával megy el. És dörmög maga elé:

— Mindenki, a te anyád is, folyton a szememre hányja, hogy nem nősülök. Hát lehet nősülni itt Pesten? Hisz borzasztó, milyenek ezek a lányok! Láttad azt a Kata kisasszonyt? A másik nevét nem is értettem. No hát, mit szólsz hozzá? ! És ilyenek ezek a pesti lányok mind. Barátom, én elmegyek vidékre feleséget keresni. A jó Isten mentsen meg egy ilyen Kata kisasszonytól! Az én feleségem csak vidéki lány lesz...

Ego.

kelt engedélyével megadta a kolozsvári menhely ápoltságainak és kísérlőinek a teljes ingyenes utazási kedvezményt és ez által messze tulment azon a határon, melyre őt alapszabályai kötelezik. Örventes tanujele ez annak, hogy magántársulatok is mily messzemenő áldozatokat készek hozni a gyermekvédelem hazafias és humánus ügyének.

— **Nyilvános elszámolás.** A folyó évi márczius hó 15-én Désen megtartott hazafias ünnepségek keretében rendezett hangverseny összes bevétele 200 korona 20 fillér, ehhez járult a Dési Általános Szak- és Munkásképző-egylet 2 korona adománya és vegyes bevételképpen 50 fillér, mindössze 202 korona 70 fillér; a kiadás 175 korona 32 fillér, tiszta jövedelem maradt 27 korona 38 fillér, mely összeg a honvéd-egylet pénztára javára átadatott. — Fogadják mindazok, kik az ünnepély rendezésében részt vettek s különösen, a kik abban közreműködni szivesek voltak, a honvéd-egylet hálás köszönetét. Bándy György, honvéd-egyleti alelnök.

— **Vége az ex-lexnek.** Miután szombaton a főrendiház is megszavazta az 1904. év első hat hónapjára az indemnitást és az 1903-iki költségvetést, a két Ház határozatait összeegyeztették. Most már csak napok választanak tehát el az adófizetési ex-lex megszűnésétől. A törvényeket szentesítésre felterjesztik s a szentesítés már a hét első napján megtörtént. Ekkor a törvények hatályba lépnek. Következésképpen megszűnt az akadály, hogy az ex-lex előtt esedékes adókat behajthassák és az ex-lex idején keletkezett adókat is beszadják. Valószínűleg azonban mindezt csak husvét után kezdik meg.

— **Halálozások.** Fülöp Lajos földbirtokos márczius hó 21-én, életének 84-ik évében, végelgyengülés következtében Rákoson meghalt. Hült tetemei folyó hó 23-án vitték Pánczélcsehre s ott a családi sírkertben tétettek örök nyugalomra. — Szamosujvárt Temesváry István postamestert súlyos gyász érte leányának, Temesváry Juliánának élete 18-ik évében folyó hó 28-án történt elhunytával. — Id. Moldován József kereskedő, takarékpénztári igazgató, egyházközségi tanácsos, megyebizottsági, községi képviselőtestületi, áll. iskolagondnoksági tag Magyarlapon márczius hó 30-án meghalt. Az elhunyt Magyarlapos község minden közintézménye körül példás tevékenységet fejtett ki s halálát őszintén fáljalja a közügyek minden barátja.

— **Pályázat.** A Szolnok-Dobokavármegye törvényhatósági mezőgazdasági bizottsága az alábbi pályakérdés megfajtására ezennel pályázatot hirdet: *Juhtartó gazdák a mi hegyes-völgyes talajviszonyaink mellett, miként óvakodjanak a metelytől?* Ezen pályakérdés megyénk gazdasági viszonyainak szem előtt tartása és az ügynek minden oldalról leendő megvilágítása mellett szakszerűen, szükséghez mérten képekkel szemléltetve, népies irmodorban, a nép eszejárásához alkalmazkodva, de felesleges szószaporítás nélkül tárgyalva legyen megfajtva ugyanarra, hogy a kisczardák részére vonzó és tanulságos olvasmányt képezzen. A beküldendő pályamunka idegen kézzel írandó és jelíggel látandó el. Ezen jelíge alatt egy zárt levél is melléklendő, mely a pályázó nevét rejtse. A beérkező dolgozatok közül csupán a pályadíjat nyert dolgozat jelíggel levélkéje lesz felbontva, míg a többi jelíggel levélkéje a mezőgazdasági bizottság előtt nyilvánosan elégettetnek. A pályadíjat nyert dolgozat a Szolnok-Dobokavármegye törvényhatósági mezőgazdasági bizottsága tulajdonába megy át, mely bizottság magyar és román nyelven kiadandó füzetek alakjában fogja azt lehetőleg ingyen terjeszteni. Beküldési határidő 1904. évi október hó 5-ike. Pályadíj 100 korona. A kitűzött pályadíjra bárki pályázhat. A törvényhatósági mezőgazdasági bizottság 1904. évi február hó 10-én tartott üléséből. Bándy György főjegyző, mint a bizottság elnökhelyettese.

— **Új törvény a népiskolákról.** A vallás-és közoktatásügyi miniszteriumban előadói tervezetet dolgoztak ki a tankötelezettség szigorításáról, az elemi és ismétlő iskolákban a magyar nyelv sikeresebb tanításáról, a gazdasági népoktatás fejlesztéséről, a községi és felekezeti tanárok fizetésének rendezéséről, a tanítók fegyelmi ügyeiről, a tanítóképzésről és képesítésről, valamint az állami tanfelügyelet fokozásáról. A tervezetet április hó folyamán ankéten fogják megvitatni és a kész törvényjavaslat mielőbb a képviselőház elé kerül. Vármegyénkben ennek igen nagy jelentősége van, mert tudvalevőleg az egész országban e megyében van a legtöbb írástudatlan s a lakosságból alig beszél minden tizedik ember magyarul.

— **Kereskedők egylete.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület kolozsvári kerületének alakuló gyűlése 1904. évi április hó 3-án d. e. 10 órakor lesz, a városi vigadó termében, Sándor Pál és több budapesti vendég jelenlétében megtartva. Erről a körülményről a vidéki városok kereskedői és társulatai azzal a kéréssel értesítetnek, hogy személyes megjelenésükkel és képviselőikkel az alakuló gyűlés fényét emelni sziveskedjenek.

— **Értékpapírok előnyös beszerzése.** Az általánosan észlelt ellenszenv, mely a részletivek iránt mutatkozik, arra készíti a „Deési Hitelbank“-ot, hogy sorsjegyeket vagy másnemű értékpapírokat a hivatalos napi árfolyamon adjon el oly módon, hogy egy csekély foglaló összeg ellenében az eladott sorsjegyeket vagy más értékpapírokat letétjegy alapján megőrzi. Az értékpapírok beszerzése letétjegy alapján — nem részletivre — a legelőnyösebb módja a tőkegyűjtésnek, mert a vevő egy csekély foglaló összeg lefizetésekor megszerzi magának a kizárólagos játék-és tulajdonjogot a vásárolt papírokra, míg a vételár hátrálékát — mérsékelt kamat felszámítása mellett — tetszés szerinti időben és részletekben törlesztheti. A kamatozó értékpapírok szelvényei a letétjegy tulajdonosát illetik.

— **A szegényjogon perlekedők.** A kolozsvári ügyvédi kamara e hónap 26-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, Dobál Antal kamarai elnök elnöklésével. A gyűlésen igen figyelemreméltó dolgokat jegyzett meg a titkári jelentés. Eszerint szegényjogon perlekedők sok alaptalan pert tesznek folyamatba, különösen a dési kir. törvényszék területén. Állandó a panasza, hogy a községi előjárások a vagyontalansági bizonyítvány kiállításánál nem járnak el eléggé lelkiismeretesen, ezért uemcsak a kamarának okoznak fölösleges terhet, hanem az államkincstár érdekei is sérelmet szenvednek. Megkeresendő tehát a m. kir. belügyminiszter a végett, miszerint utasítsa a községi előjárásokat, hogy a vagyontalansági bizonyítványokat csak alapos puhatólózás alapján állítsák ki. A pártfogó ügyvédek kirendelése körül felmerült sérelmeket a kamara véleménye szerint csak úgy lehetne orvosolni, ha a szegénységi jog megadása, a kirendelési joggal együtt, a kamara hatáskörébe utaltatnék.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti termőyeket akar,** az fedezze magzükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idej árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék, az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

+ A közelgő husvéti ünnepekre ajánlja legujabb öntöző és parfüme különlegességeit *Kecskés Dávid* fodrász. (Dés, dr. Csizér-féle házban.)

Művészet.

Színház.

Dés, márcz. 27.

B. Polgár Béla az e hó közepén megkezdett előadásainak első részét vasárnap, 27-én zárta le, hogy ujonnan szervezett társulatával előadásait husvét vasárnapján újból megkezdhesse.

A társulat úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben sikerrel zárta le működésének első részét. Törekvő, jó összjátékot nyújtó színészek, másfelől meg állandó telt ház és lelkes közönség tették kellemessé az elmúlt két hét színházi estéit.

Az ujonnan szervezett társulat tagjai még eddig nem ismeretesek, de az a reményünk, hogy a különben megfelelő távozó erőknél csak jobbak jöhetnek.

Szardán, márczius 23-án West és Schmidt „Vándorlegény“ cz., Tischler által megzenésített operettje ment telt ház előtt. Nehéz és komplikált muzsika tölti be az egész darabot, melylyel a szereplők, a gyöngye zenekar és énekkar daczára is, derekasan és sikerrel küzdöttek meg. Rátkay Sándor „Straubinger“-je és Pálffy Nina „Oculija“ sok tapsot kapott. Derekasán állották meg helyüket Szathmáryné és Bánházy Terezi; előbbi izléses tolettjeivel tűnt fel.

Csütörtökön, 24-én Bissonnak „A hálókocsik ellenőre“ cz. bohózata került színre, eleven, ügyes, összevágó előadásban. Állandó derűtség, sok taps kísérté a szereplők játékát. Rátkay (Godefroid György), Szabó Ferencz (Alfréd), Magyar (Labor-

dave), Sz. Hervay Erzsi (Lucienne) voltak az est és a siker hősei.

Márczius 25-én, pénteken ünnep fejében Csepreghy „Sárga csikója“ került színre egész ház előtt sikerült jó előadásban. P. Szepesi Szidi ki valóan jó Erzsikét nyújtott. Szép dalai, eleven ügyes játéka zajos tapsokat váltottak ki a közönség soraiból. A sikert nagyban elősegítették Rátkay (Gelecséri), Vadász (Bakai).

Az „Aranyvirág“ Martos és Huszka nagy port felvert operettje szombaton este zsufolásig túltöltött ház előtt került bemutatásra. A nagy rec-lámmal dolgozó operett, siker és érték dolgában jóval kevesebbet nyújt, mint a mennyit hire ígér. Kevés új, sok reminiscencia, gyöngye téma. Mégis Pálffy Nina, mint Aranyvirág, Rátkay Sándor Potyevivo és Vadász L. mint fogadós sikerült alakokat nyújtottak.

Vasárnap délután „Tündérlak Magyarhonban“, este pedig a Rákosi—Beöthy által írt „Aranylakodalm“ került színre; utóbbi jó ház előtt és sikerült előadásban, melyből nagy rész illeti Szabó F. Koltai-ját és Sz. Hervay Erzsit mint Koltainét. Az előadások vasárnaptól szombatig szünetelnek.

Könyvesház.

Kereskedők adóügyi kézikönyve czim alatt Mészáros Kálmán debreczeni pü. tisztviselő újabb munkája január elején jelent meg. A munka tartalmazza a III. o. ker. adó, az üzleti alkalmazottak I. és IV. o. ker. adója, a tőke kamatadó, hadmentességi díj, kereskedelmi és iparkamarai illeték, dohány- és bélyeg eladás, italmérés, községi és megyei pótdó és a közadók kezelésének ismertetését, gyakorlati tanácsokkal, magyarázatokkal, példákkal és az összes előfordulható fontosabb kereseti kérvénymintákkal ellátva. Régi hiányt pótol ez a könyv. A könyv ára bérmentes küldéssel 1 korona, megrendelhető a Csokonai-nyomdától Debreczenben.

Irodalom.

* A vsrseny sehol sem nagyobb napjainkban, mint a napi sajtó terén. Krajczáros, meg két krajczáros lapok teremnek gomba módra. A valóban intelligens magyar olvasó-közönséget azonban már nem lehet félrevezetni, nem lehet eltántorítani régi, megszokott lapjától, mely érdekeit hiven szolgálja s melyet épen bátor szókimondásáért és függetlenségeért szeretett meg évek hosszú sora óta. Ilyen lap a „Pesti Hírlap“, mely napjainkban kétségtelenül a legkedveltebb, legelterjedtebb napilap. A „Pesti Hírlap“-ot ma is, mint már negyedszázad óta mindenkor, a politikai és szépirodalmi írók legjelesebbjei támogatják. Legtartalmasabb, legváltozatosabb és legnagyobb terjedelmű napilapjaink között. Speciális rovatokkal és speciális kedvezményekkel az olvasóközönség részére. Minden előfizető ajándékkal kap évenként egy díszes nagy képes naptárt s kedvezményes áron járathatja a legjobb divatlapot. Művelt ember ma már nem lehet el újságolvasás nélkül, kivált mikor szenzációs események vannak készülőben, mint ez idén. Azért magunk részéről is csak melegen ajánlhatjuk a „Pesti Hírlap“ megrendelését, melynek előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona s a Divat Szalonnal együtt 9 korona. Az előfizetést a kiadóhivatalba (Budapest, V. Váci-körút 78.) legjobb postautalványryal küldeni. Onnét mutatvány-számokat is lehet kérni.

Kiadja a szerkesztőség.

Hirdetések.

„Hungária“ szálloda.

== Nagypénteken és husvétvasárnapján ==

müncheni

Pschorr-bräu csapolás.

Zóna-halpaprikás 20 fillér.

~~~~~

Naponta friss

Dréher-féle Korona-sör

egy pohár 20 fillér.

DEMETER ÉS KISS

könyvnyomdájában DÉSEN könyvkötészetében

mindennemű könyvnyomdai munkák,
u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, rova-
tos iverk, nagyválasztéku és legszebb
tánczvigalmi és

menyegzői meghívók,

eljegyzési kártyák, gyászlapok, név-
jegyek a legolcsóbb árban felvételnek
és pontosan és izléselesen elkészítettnek.

minden e szakba vágó munkák, u. m.
hivatalok, pénzügyintézetek kereskedelmi
és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak
részére szükséges

KÖNYVEK KÖTÉSE,

használt könyvek újra kötése és javi-
tása a legolcsóbb árban felvételnek és
legszebb kivitelben eszközöltetnek. —

A HÁROMSZÉKMEGYEI

ELŐPATAKI gyógyforrások kezelősege

ez évi márczius 1-től egész Szolnok-Dobokavármegye
területére az **előpataki gyógyvíz** elárúsítására

== **főraktárt létesített Désen** ==

és az árusítással

BRUGOVITZ JÓZSEF vas- és fűszer-árú kereskedőt

bizta meg. A régi idő óta nagy hírnévnek és kelendőségnek örvendő **elő-
pataki savanyuvíz**, mely a legszénsavdúsabb, gazdag vas, szénsavas nat-
ron tartalmu vizek egyike, s mely mindennemű **gyomorbántalmak, vér- és ideg-
bajok, altesti bántalmak, máj-, lép-, vese- és hurutos bántalmak**nál eddig is
bámulatos sikerrel nyert alkalmazást, most már **Désen**

BRUGOVITZ JÓZSEF főtéri fűszer-üzletében

oly előnyös árak mellett kerül piacra, a mely e tekintetben nemcsak a kül-
földi és hazai bármely savanyuvízzel, de a helyi és környékbeli gyógyvizek-
kel is kiállja a versenyt, de sőt azoknál olcsóbban is beszerezhető. —

Az előpataki savanyuvíz BRUGOVITZ JÓZSEF dési főtéri vas- és fűszer-üzletében

a következő árakon kapható: 1 literes üvegben 20 fillér; 1/2 literes üvegben
16 fillér. Az üvegért 1 literesnél 16 fillér, 1/2 literesnél 10 fillér hagyandó
letétül, mely összeg az üveg ellenében kiadatik. — **Ládánként:** 50 db 1/2
literes üveggel pakolva, a fenti ár mellett, 1 kor. a ládáiért; 1 literes 25
üveg láda pakolásánál 1 kor., 50 db 1 literes üvegnél a láda és a csoma-
golás 2 kor. — A láda visszaszolgáltatása ellenében a letét visszaadatik.

A gyógyvíz vidéken: Bethlenben: Kajári István, Kégli Lajos vas- és fűszerkereske-
dőknel; — Szamosujvárt: Florián Jakab, Haragay Miklós és
Haragay Márton fűszerkereskedőknel is árusítatik.

7-7

Olcsó pénz!

Birtok parcellázás.

A Budapesten székelő Magyar Országos Köz-
ponti Takarékpénztár és a Debreczeni Első Ta-
karékpénztár tulajdonosok megbízásából rendkívül
kedvező feltételek mellett bérbe adjuk vagy
eladjuk, őszi és tavaszi vetéssel együtt **holdan-
kénti parcellákban is** az általunk házilag
kezelt következő birtokokat:

1) **Nagy-Ar** községben (Szatmár vármegye,
f.-gyarmati járás) levő 1400 holdas első osztályu
birtokot, legmodernebb emeletes kastély, kiválóan
gondozott park és gazdasági épületekkel;

2) **Aranymező** községben (Szolnok-Doboka
várm. csákgörbői járás) levő vasúti állomással
bíró, 180 hold szamosmenti birtokot, lakház és
gazdasági épületekkel.

Ezzel kapcsolatosan értesítjük a n. e. kö-
zönséget, hogy **budapesti és külföldi** elsőrangú
pénzügyintézettől **15—70 évig** terjedő **olcsó tör-
lesztési kölcsönt** nyújtunk a legmagasabb ösz-
szegig, a **legrövidebb idő** alatt, az ingatlan 3/4 ér-
tékeig. Továbbá:

- 1) Szerzünk olcsó személyi- és váltóhitelt;
- 2) Elvállaljuk birtokok parcellázását, birtok-
kok és házak eladását, vételét stb.

42—52

Neuschlosz Testvérek

törvényszékieleg bejegyzett cég, bankbizományosok.
Szatmári iroda: Árpád-utca 20. Telefon sz. 16.

Válaszbélyeg melléklendő.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelvas és rafias
eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyoniilag szavatolt,
fajtiszta, 1-ső rendű, miniszteri szokványrendeletnek minden
tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!
csemege és borfaj szőlőoltások a tapasztalatok során faj-
tisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizo-
nyultak!

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizot
előhajtásos oltást messze felülmulnak!

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból
összeválogatott 1-ső rendű **LUGASGYŰJTEMÉNY** ára:

(melyeknek megerevéseért és jósaagaért felelősség vállaltatik)

1. Kis összeállítás 15 darab . . . . . 5 korona.
2. Nagy összeállítás 30 darab . . . . . 10 "

a) Borfajok: b) Csemegefajok:
Amerikai ripária portális Árak tavaszi szállításra
alanyon oltott gyökerező fás értendők:
és zöld oltványok ára ta-
vaszi szállításra:

Ezer darab . . 200 K. — f. Ezer darab . 220—240 K.
Száz " . . 22 " " Száz " . 25—30 "
Tíz " . . 2 " 50 " Tíz " . 3—5 "

Hazai szőlőfajok! Filoxeramentes!

(Szőlőkirály Delaware).

A kötött talajon egyedül használható, olyan rendkívül korai,
directtermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul
nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni más-
láshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok
feljavítására. Gyengébb évbeli termések háziasítására nem
lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szigetről 17 évvel
előzött, közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporá-
nak ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb
és legerősebb bort a méltán nevezhetjük a **borok királyának**.
A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, egy a homo-
kon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos
talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól meg-
forradott, rendkívül (tartós, szívós zöldhajtása 1—2° hideget
is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinek fogva
— megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és
házaink fala mellett s minden, egyébre nem használható
helyeken mint

szőlőlugas tenyésztessék.

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postára
feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

== Ripária-portális telepek! ==

Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt, valódi érmelléki fajborok!
palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban
a legintányosabban beszerezhető s kívánatra választbelyeg
ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétel
mellett mintabort küld:

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szak-
közlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz
— Székelyhid (Biharmegye). —

6—10

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is
használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu,
ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olaj-
lakknak sajátja, eikerültetik. Emellett a használata
olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázo-
lást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, a nélkül
hogy elvesztené fényét.

KAPHATÓ:

5—12

Rehák Ágostonnál, Désen.

Kollmann és Keresztesnél, Beszterczen.

Bizják Bálint

férfi-szabó

pontos, megbízható munkájával ajánlja
magát a nagyközönség figyelmébe.

DÉS, Dr. Miklóssy József ügyvéd házában.

Női- és férfi-öltönyök, színe-
hagyott felöltök bármily színre egészen,
**gőzben megfestetnek, valamint va-
salások javítások, és vegytisztítá-
sokra teljesen kielégítő munkával szakszerű**
gondot fordítok.

HOCHTEIL MÓR,

Szolnok-Dobokamegye első gőzkelmefestő és vegytisztító intézete
DÉS. Üzlethelyiség: Fő-tér 6. szám. (Hitelbank épület.)

Sz. 2283—904. D. V. T.

Árverési hirdetmény.

A tanács közhirrre teszi, hogy a város
tulajdonát képező régi polgári fiúiskola egész
földszinti részének bérbeadására folyó 1904.
évi április hó 5-én d. e. 10 órakor a vá-
rosháza nagytermében nyilvános árverés fog
tartatni.

A feltételek hivatalos órák alatt a vá-
rosi levéltárban megtekinthetők.

Dés város tanácsának 1904. évi már-
cius hó 29-én tartott üléséből.

Losonczy István,
főjegyző.

Ilosvay Jenő,
polgm. h. v. I. tanácsos.

Nyomatott Demeter és Kiss könyvnyomdájában, Dés 1904.